

Број 04-37/25-6
Датум 12 -07- 2022

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Име кандидата

мр Леонора Ј. Векић

Уметничка област

Примењене уметности и дизајн

Име ментора

др Оливера Нинчић

Назив уметничког пројекта

„Суперпозиција – текстилна инсталација“

Комисија за писање извештаја

мр Ивана Вељовић, ред. проф. ФПУ у Београду
мр Тања Манојловић, ред. проф. ФПУ у
Београду
Горан Члајак, ред. проф. ФПУ у Београду
мр Радомир Кнежевић, ред. проф. ФЛУ у
Београду
др Оливера Нинчић, ред. проф. ФПУ, у пензији

Датум седнице Наставно уметничко
научног већа на којој је именована
Комисија

20. 05. 2022. године

Број одлуке о именовању Комисије

03-13/45-X/1

2. Биографија кандидата

Име презиме	мр Леонора Векић
Место и датум рођења	Београд 21.10. 1970. године
Адреса	Булевар Деспота Стефана 112, Београд
Телефон	011 3290385 / 0638368326
E-mail адреса	leonora.vekić@fpu.bg.ac.rs, leonoraplus@yahoo.com

Леонора Векић дипломирала је 1995. године на Факултету примењених уметности и дизајна Универзитета уметности у Београду, Одсек дизајн текстила. На истом Факултету је магистрирала 2000. године, област Таписерија код менторке мр Јадранке Симоновић, ред. проф. Докторске уметничке студије уписала је 2013. године на Факултету примењених уметности, Универзитета уметности у Београду, студијски програм Примењена уметност и дизајн.

Запослена је на Факултету примењених уметности, Универзитета уметности у Београду од 2005. године а сада је у звању ванредног професора, ужа уметничка област Текстил. Аутор је већег броја радова и пројеката из области уметности и дизајна текстила. Члан је Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије (УЛУПУДС) од 1996. године.

Остварила је дванаест самосталних изложби и учествовала на бројним колективним изложбама и модним ревијама у земљи и иностранству: Словенија, Република Српска, Грчка, Пољска, Јапан, САД, Италија, Мађарска. Учесница је више уметничких колонија и радионица, модератор више стручних и студентских радионица, члан стручних жирија.

Њени радови налазе се у колекцијама Vortolaso – Totaro Collection, Италија; Музеја примењене уметности у Београду; Атељеа 61 – установе за израду таписерије, Петроварадин; Лек д. д. Љубљана -Представништво БиХ у Сарајеву.

Добитник већег броја награда: Плакета 22. Бијенале таписерије УЛУПУДС, 2016; Велика награда 46. Мајске изложбе УЛУПУДС-а, 2014; Откупна награда Музеја примењене уметности у Београду, на 42. Мајској изложби 2010; Плакета Секције за текстил и савремено одевање УЛУПУДС-а 2010; Прва награда Секције за текстил и савремено одевање УЛУПУДС-а на 19. Бијеналу таписерије, Београд, 2010; Плакета Секције за текстил и савремено одевање УЛУПУДС-а 2009. Плакета УЛУПУДС-а на 24. Бијеналу таписерије, Београд, 2000. год.

Списак уметничких, односно научних и стручних радова - избор:

The state of being decorated 01, Памучна таканина и конач / Дигитална штампа,

кукичање, видео пројекција / Димензије: 200 x 240 cm / Самостална изложба Линије кода / Задужбина Саве Текелије, Будимпешта, Мађарска, 2019.

The state of being decorated 02, Памучна тканина и конач / Дигитална штампа, кукичање, видео пројекција / Димензије: 200 x 240 cm / Самостална изложба Линије кода / Задужбина Саве Текелије, Будимпешта, Мађарска, 2019.

Транспозиција 01, Еластичне траке Плетење, видео пројекција / Димензије: 400 x 260 x 300 cm / Самостална изложба Линије кода / Задужбина Саве Текелије, Будимпешта, Мађарска, 2019.

Срце, Синтетички текстил, памучни конач, клирит / Кукичање, вез, видео пројекција / Димензије: 400 x 240 x 80 cm / Самостална изложба Линије кода / Задужбина Саве Текелије, Будимпешта, Мађарска, 2019.

Талас, Синтетички текстил, жица / Комбинована техника / Дименз.: 300 x 300 x 300 cm / 51. мајска изложба, УЛУПУДС, Изложбени салон на Андрићевом венцу, Београд, 2019.

Модулације 1, Метал / Комбинована техника / Димензије: 250 x 100 x 50 cm / VI Међународно тријенале таписерије, Студио М РТВ, Нови Сад, 2017.

Модулатор, Метал / Комбинована техника / Димензије: 190 x 300 x 20 cm / International Triennial of Tapestry, Централни музеј текстила, Лођ, Пољска, 2016.

Модулације, Метал, јувидур / Комбинована техника / Димензије: висина 250 x 400 x 400 cm / Самостална изложба Модулације, пратећи програм 47. мајске изложбе, УЛУПУДС, Кућа краља Петра, Београд, 2015.

Хоризонтална формација, Метал / Комбинована техника / Димензије: 60 x 200 x 30 cm / Самостална изложба Модулације, пратећи програм 47. Мајске изложбе, УЛУПУДС, Кућа краља Петра, Београд, 2015.

Низање, Метал / Комбинована техника / Димензије: 100 x 15 x 30 cm / Самостална изложба Модулације, пратећи програм 47. Мајске изложбе, УЛУПУДС, Кућа краља Петра, Београд, 2015.

Релације, Метал / Комбинована техника / Димензије: 100 x 200 x 50 cm / Самостална изложба Модулације, пратећи програм 47. Мајске изложбе, УЛУПУДС, Кућа краља Петра, Београд, 2015.

Теоријска предавања и текстови:

Урањање – предавање у оквиру манифестације Пре Салона, Салон архитектуре, МПУ, Београд, 2015.

3. Детаљна анализа уметничког пројекта кандидата

Докторски уметнички пројекат „Суперпозиција – текстилна инсталација” мр Леоноре Векић је истраживање система модуларних облика плетених структура и њихових просторних односа у пост-индустријском амбијенту као задатом архитектонском концепту. Полазећи од бесконачне нити и тродимензионалности у формирању петље као матрице понављања, развила је сложене композицијске формације у међусобном прожимању, гранању или преклапању. По принципу стања суперпозиције, ток модуларне форме продужен сенкама, помера своје физичке границе у настојању да код гледаоца развије имерзивни доживљај.

Нагласак је на самом процесу рада, "току акције" као интегративном делу стваралачког чина, на истраживању мануелног и репетитивног обрасца у изради мреже флексибилних структура и варијација са којима се суочава.

Јавна презентација докторског уметничког пројекта - самостална изложба одржана је од 03. 03. - 13. 03. 2022. године у Ре-Креативном центру заједнице "Силоси", простору некадашњег индустријског објекта "Житомлина" у Београду. Сваком елементу тог рада приступило се као дефинисаном процесу који има свој унапред задати ток, динамику извођења и резултанту у целокупној инсталацијској поставци.

Простор: Као место излагања изабрана је бруталистичка индустријска архитектура, цилиндрични сегменти без јасних унутрашњих ивица са бетонским купама на месту плафона и остацима производних делова. У четири повезана кружна простора-силоса површине око 160 м², представљена је текстилна инсталација као јединствени визуелни и ликовни израз.

Материјали, техника рада и структура: За реализацију је примењена континуирана еластична трака различитих ширина са својствима истезања, где се задата тачка помера уздужно зависно од сила које дејствују на њу. Најлонска нит као други градивни елемент даје осећај флуидности. У плетеној мрежној структури нема везивних тачака са фиксираним местом, па су померање и вибрирања у простору саставни део топоса поједине тачке. Примењени бодови плетења различитих облика и димензија додају динамичност свим слојевима рада.

Конструктивни елементи и композиција: Алуминијумске цеви у облику троугла конституишу сложене просторне односе у којима доминирају структуре мреже и натегнуте еластичне траке. Размештајем и повезивањем тих модуларних форми стварају се нове целине које се прате из различитих визура. У заузимању простора-објекта примењена је градација у цикличном кретању: од обухватања појединих сегмената, до окупације целокупног закривљеног простора-плаца од пода до плафонских купа.

Светло и боја: Рад прати вештачко осветљење усмерено на текстилне објекте и на сам

простор. Хладна плава светлост простора је у дихотомији са црвеним детаљима мрежастих структура. Сенке се у привидној конфигурацији преплићу по зидовима и повезују физички део рада и околног простора у нови наратив. Допуњене су пројекцијом тих истих структура у дубини простора.

Писани део рада „*Суперпозиција – текстилна инсталација*” обухвата 96 страна, подељено у 13 поглавља, апстракт на српском и енглеском језику. Рад прате 33 визуелна прилога студије случаја, 15 фотографија детаља структуре, 16 табли са фотографијама изложбене поставке рада, библиографија и вебграфија.

У првом делу, поглавља 3 - 6 са теоријско-аналитичким приступом, Леонора Векић образлаже проблематику уметничког пројекта, циљеве и основно полазиште рада. Упориште личних ставова проналази у принципу суперпозиције честице у квантној физици и осврће се на проблем опажања. Интересује је контекст стварности и како перципирамо сензације које стижу до нас. Издваја неке од теоријских разматрања и дилема са којима се и она суочава током поставке свог рада као што су ставови о виртуелном карактеру уметничке форме, о случајности у стваралаштву, о проблему простора, о отвореном делу. Поменути су ставови Ведрала, Бома, Лангер, Леви-Строса, Инголда, Лефевра и других, у разумевању стварања и оквира естетичких вредности. Посебну пажњу посвећује креативном чину, односу између вештине која се стиче и омогућава конкретну производњу и настанак уметничког дела. Процес плетења и кукичања, као изабраних техника у реализацији докторског уметничког пројекта, су у истраживачком смислу обрађени кроз различите нивое. Разматра сам принцип извођења, структуру, карактеристике материјала. Осврће се на шире тумачење плетења у антрополошком концепту, помиње однос између плетења и других ручних радова.

Посматра радове више аутора од средине 20. до почетка 21. века којима су феномени прозрочности у променљивим видовима и техникама окоснице уметничког изражавања. Кроз студију случаја те различите поступке илуструје делима уметника текстила као што су Левиту-Свајдерска, Дропа, Хансен, Морино, Рештајнер, Медел, Вајлдинг, Мос, Агано, Пепе, Нето, Волтенер, Џејн Робертс, Гего, Сарацено и Берлуд. Указује и на урбане инсталације Едит Монije, Луси Шенкер, Џенет Екелман, Хуриучи МакАдам и групе Нумен. Анализира светлосне и електронске поставке Кнодла, Бислија, Ирвина или инсталацију DELQA групе аутора, као добре примере у развоју уметничког концепта. Презентовала је и неке од радова настале различитим видовима плетења на домаћој ликовној сцени.

Посебно се бави инсталацијом у блиским везама са уметношћу текстила и техником плетења. Актуелизује повезаност посматрача са радом и перцепцију контекста, преко мотивисања и доживљаја чулних сензација, флексибилности и отворености простора, до могућности реконфигурације и уношење нових елемената у постојеће стање. Наводи значај инсталације у покретању публике на промишљање и акцију, на фактор времена неопходног за прихватање таквог деловања и учешће у њему. У тумачењима

Шуваковића, Станковић, Буриоа, Делеза, Ека или Бишоп проналази одговоре на питања о природи и тоталности уметничког дела, па и текстилног. Препознаје поетику отвореног дела као блиску пракси уметности текстила, где се традиционалне форме мењају под упливом технике и електронских медија. Превођење реалног у виртуелно и обрнуто укључује гледаоца-актера у тоталу, а имерзивна естетика вештачких светова обликује и мења колективну свест.

У другом делу, поглавља 7- 9 бави се процесом израде сопственог уметничког рада „*Суперпозиција – текстилна инсталација*”. Детаљно образлаже услове настанка рада и техничке припреме. Код избора материјала, као еластична нит и алуминијум, ослања се на њихова физичка својства и нужност да одређеним средством подржи идејни концепт. Очекивана покретљивост елемената, флексибилност и вибрантност одредиле су структуру петље и плетења у пожељну и основну изражајну технику рада. Форма као динамички конструкт повезана са таквом структуром је и циљ и средство у досизању замишљене вредности. Структури мреже, петљи и плетењу као елементима грађења површине и практично показној радњи је посвећена посебна пажња. У опису појмова уведених у праксу рада ослања се на теоретичаре као што су Пијаже, Блох, Лангер, Белић, Ле Рикол или Еко и даје своја лична промишљања о њима. Закључује да се подразумева претходни развој мануелних вештина и довођење у склад рад руком са интуитивним сензибилитетом. У образлагању избора индустријског објекта као места за приказивање докторског рада, реферише на ставове Стоун, Кана, Делеза, Блоха и Ирвина. Инсистира на цикличном току инсталације и простирање у више планова. Светло је представљено као завршни моменат укупне акције и процеса рада. Оно што успоставља лично значење целокупној инсталацији је наглашено осветљење издвојених сегмената и примена пројекције у контексту новог тумачења.

4. Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат „Суперпозиција – текстилна инсталација” обухвата широки спектар појмова, информација и теоријских ставова који су својим елементима допринели стварању и развоју идејних естетичких погледа и практичних истраживања Леоноре Векић у текстилу као интегралном уметничком делу.

Полази од научних идеја и теорије, од физике и биологије као основе постојања и разумевања стварности која нас окружује, а преко идеја о природи уметничког стварања, перцепцији, разумавању простора, ефемерности форме, универзалним ликовним језиком промовише нове концепте стваралаштва. У изабраним ставовима и критичким коментарима релевантних теоретичара, доминантне појмове модерне уметности зналачки преводи у вредности докторског пројекта и везује за текстил као центар сопственог уметничког интересовања. Тако се код С. Лангер обраћа оном делу текста који говори о форми као односу имагинативног и чулног у уметничком делу а препознаје вештину и занат као основу стварања, а тиме и текстила. У дефинисању технолошких и занатских појмова текстила ослања се на признате систематизације Бирел, Брукс или Емери као методолошки добро обрађене и јасне.

Истезање и напињање мрежасте форме има упориште у архитектонским напрегнутим конструкцијама које је још почетком седамдесетих година 20. века промовисао Ото Фреј или контемплативним просторима Александре Касубе изграђеним од затезних мембрана. Ипак, кроз студију случаја посматра плетене мрежасте структуре првенствено текстилних, а и других визуелних уметника и о њима даје кратка запажања. Представљени су главни носиоци идеја и њихови концепти, а могу се груписати по заједничким импулсима. У том избору доминирају радови којима се проблематизује прозирност у оквиру визуелне експресије. Следеће су форме које обухватају унутрашњи амбијент као креирани нови топос и самог гледаоца у њему. Наводи и интервенције у јавним урбаним просторима попут Џенет Екелман чије гигантске облачaste структуре над градом обухватају и свелосне сензације. Детектује и социјалну димензију артистичког рада кроз ангажовану утилитарност парковског мобилијара или енормних структура интернационалне групе Нумен кроз чије се мрежасте тубусе провлаче посматрачи, а део су сценографских и ентеријерских решења. Посвећује се и проблему светла и таме. Код Герхарда Кнодла препознаје почетке светлосне инсталације у текстилној конструкцији, да би се у овом веку код Бислија, Ирвина или два Екелман, Коблин развили у свет микропроцесора и интерактивних акција уз мобилне телефоне и креирање сопствене сензације сваког учесника у представи. Истиче се и добра пракса истраживања домаће уметничке сцене текстила, малобројне, али су тим компарације значајније.

Реализација рада се издваја по занатској сложености производње са јасном артикулацијом свих поступака, стандардизованих покрета, односно, гестова неопходних за стварање сложене плетене површине. У поступку извођења је бескрајно

понављање покрета руке да би се постигла крхка вибрантност структуре мреже. Кандидаткиња и у правилима заната проналази поетска решења и инсистира на несавршености мануелног поступка, на спонтаност неочекиване варијабле коју треба препознати као квалитет.

Проблем опажања и могућност постојања два суперстања у истом тренутку, Векић посматра као лонгитудинално кретање замишљене тачке дуж истезања и савијања еластичне траке. Код избора материјала примењен је концепт кретања у дословном смислу. Свака интерванција на плетеној мрежи условљава померање и трансформацију свих околних структура. У тим материјалима, ластиши и сличне текстилне траке, проналази адекватан одговор који је иманентан текстилу, а садржи основну идеју концепта.

Рад је сам по себи покретљива форма "успостављене значењске матрице" а у развоју структуре и суперпозицији мреже остварује просторну дисперзију модула. Тежи ка отвореним структурама и отвореном делу. Композиција се "креће", простира кроз зид и "сели" из једног у други сегмент простора, од пода до viseћих купа у плафону. Сложеност техничких услова кореспондира са радом као јединствена концептуализована продукција наглашено динамичких и транспарентних форми. Сенке на зиду и имерзивни простор шире рецепцију рада и ту се дотичу наведени теоријски ставови са практичним делом. Удаљена пројекција и постпродукцијски моменат екранском сликом визуелизује удаљене тачке и ментално их повезује са посматрачем. Сви они заједно преводе и конкретизују идеју кретања - промене, изражену текстилним језиком у ликовно опредељен рад.

Истиче се и добро одабран простор за излагање у цевастим структурама бивших индустријских силоса. Шире тенденције међународних оквира да се напуштени објекти индустријске баштине рециклирају кроз нове, углавном културне садржаје, овде у раду Леоноре Векић добијају пуну вредност. На таблама уз фотографије инсталације приказан је тај исти унутрашњи постиндустријски амбијент пре постављања композиционих елемената, празан, огољен у својој бетонској суровој поетичности, намећући идеју концептуализације простора.

5. Критички осврт Комисије

Термин пројекат по Шуваковићу "означава систем процедура и ефеката употребе медија и експликације особина медија", а текстил са својим специфичним процедурама, занатима, техникама рада, појавностима, тумачењима можемо да означимо као медиј. Рад "*Супрпозиција- текстилна инсталација*" је пројекат у том медију са својим садржајем, презентацијом, претпостављеним значењем и интервенцијом у задатом простору. Издвајају се неки значајнији моменти укупног рада.

Текстилна инсталација је замишљена као имерзивни доживљај - урањање у временски ограничен микрокосмос и поставља питање о природи нашег опажања и тумачења новоформираног простора. Ако се простор разуме кроз облике који га настањују, онда је простор како га обликује Леонора Векић флукутирајући, у функцији перформатива који ауторка и посетилац кадрирају по потреби, надограђују погледом, а кретањем конституишу сопствени приказ. Публика је у том случају сведок промена које се одвијају на плану међусобних односа просторних елемената, промене перцепције, али и семантичког нивоа. За Векић је то темпоралност амбијенталне форме где вишеструко посматрање призора захтева од посматрача покрет - суперпозицију кружног тока и нема дефинисан почетак и крај. Наизглед бескрајно кружно кретање дотиче симболичка значења о цикличности природе и концепт вечности.

Избор индустријског објекта за представљање докторског рада, тог флуидног простора кружних цилиндара без сенке, можемо тумачити као простор другог- хетеротропију у односу на официјелни реални галеријски простор, реалност индустрије које нисмо били свесни док је постојала.

Гест у делима визуелне уметности је лична ауторска знаковна препознатљивост и покрет плетења петље је исто тако лични рукопис у реализацији идејног концепта текстилних форми. Физички елеменат стварања, понављање и понављање покрета руке у формирању петље, затезања и контролисање њеног кретања кроз ваздух, је перформативног карактера. По структури и образовању петља је слободно полагање и пребацивање нити у простору што је у ширем значењу повезује са суперпозицијом. Само стварање структуре мреже без помоћи алата, само рукама - прстима је иманентно текстилу као површини, занату, генези и у том делу је рад дубоко текстилна творевина. Мрежа као синоним за замку, хватање, као паукова мрежа, мрежа за риболов, интернет мрежа и у овом случају је замка за наш поглед, догледање нашег личног унутрашњег простора и битисања у њему.

Материјал нема боју у пуном значењу, еластичне траке су беле боје. Уместо тога простор "плива" у плавој светлости. Искусствено наша перцепција је оријентисана на

обојене предмете у небојеном - прозрачном отвореном или затвореном простору. Рад нуди нови сензибилитет. Усмерена или контролисана светлост разлаже предео композиције у другу драматуршку поставку. Обојењем атмосфера се згушњава, а у условно недефинисаном простору се губи осећај растојања међу облицима. Од простора испуњеног предметима долазимо до структурираног уметничког простора, односно имерзивног доживљаја.

Преглед теоријских ставова и есеја су добра подршка теми и циљевма пројекта. У тим сажетим изводима проналази информације и феномене који имају дотицај са природом текстилних материјала и структуре и личним промишљањима о улози уметника, о активацији чула и перцепцији, о простору, о увођењу технологије у ликовно дело, о емоционалном дискурсу. Библиографске јединице су одговарајућег значаја и упућују на промишљен избор литературе подстицајан за разумевање презентованих идеја докторског уметничког пројекта.

У погледу значења рад антиципира идеју промене и изгубљености познатог простора у потрази за аутентичним искуством. Флуидност представе на неки начин поставља питање привида и стварности, колико је крха та веза и међусобно испреплетена.

Треба нагласити компетенције кандидаткиње добијене и развијене претходним образовањем у области текстила као уметности, дизајна и заната. Читав скуп различитих нивоа сазнавања доприноси артикулацији конструктивно - градивних елемента, визуелно - опажајног садржаја, активности кретања и осећаја имерзивности и смешта пројекат у текстилну инсталацију, где се постојећи модели савремених истраживања у укупној уметничкој и визуелној пракси користе за исказивање сопствених мисли, ставова и осећања.

По свим одликама докторски уметнички пројекат "*Супрпозиција- текстилна инсталација*" као уметничко-истраживачки и практично одређен рад, темељи се на елементима и појмовима из области визуелних уметности, где је текстил средство, циљ и медиј да се искажу идеје и емоције које су произашле из тог истраживања. Текстил као уметнички израз на нашој ликовној сцени овим радом добија потврду и наду да се сложени изрази мисли, емоција, производње и приказивања развијају онолико колико им наш дух и имагинација дозволе.

6. Закључак са образложењем доприноса пројекта уметности

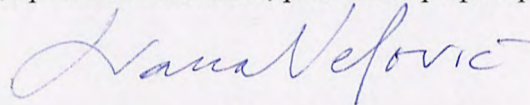
Докторски уметнички пројекат *Суперпозиција - текстилна инсталација* мр Леоноре Векић је оригинални и самосталано реализован уметнички пројекат.

У овом раду су постигнути значајни помаци у истраживању интеракције текстила и задатог архитектонског ресурса. Процес рада, практична и теоријска прикупљања информација, анализе и закључци су остварени према одобреној пријави теме и основном предложеном концепту. Комисија констатује да је изложба, јавна презентација у простору индустријског објекта силоса, успешно реализована и представља даљу надоградњу идеје о уметничком деловању. Комисија је закључила да писани део рада показује добро познавање материје, солидна теоријско-историјска истраживања и промишљање о сопственом ангажовању, као добар пут за даљи развој уметности текстила.

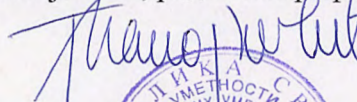
На основу свих позитивних елемената пројекта, комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта *Суперпозиција - текстилна инсталација* кандидаткиње мр Леоноре Векић предлаже Наставно-уметничком-научном већу Факултета примењених уметности и Сенату Универзитета уметности да прихвате овај извештај и покрену процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

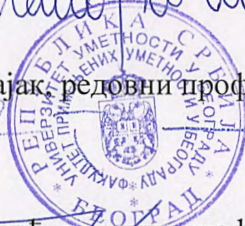
мр Ивана Вељовић, редовни професор ФПУ, Београд



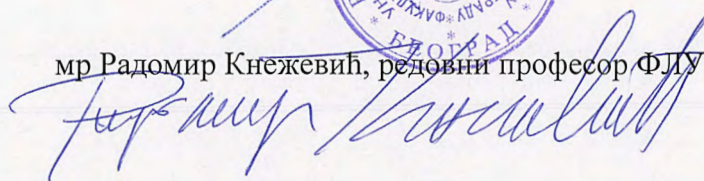
мр Тања Манојловић, редовни професор ФПУ, Београд



Горан Чпајак, редовни професор ФПУ, Београд



мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФПУ, Београд



др Оливера Нинчић, редовни професор ФПУ у пензији, Београд, ментор

